

Ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2009/10:118 Ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd. Ingen motion har lämnats med anledning av propositionen.

I propositionen föreslår regeringen en ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd. Ändringen innebär att den s.k. fyramånadersregeln för rätten till ersättning inte längre ska gälla tandvårdsåtgärder som omfattas av en förhandsprövning som har begärts före den 1 juli 2008.

Utskottet välkomnar och ställer sig bakom regeringens förslag.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 september 2010.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	6
Ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd. Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:118.

Stockholm den 8 april 2010

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (c), Ylva Johansson (s), Cecilia Widegren (m), Christer Engelhardt (s), Marianne Kierkemann (m), Lars U Granberg (s), Barbro Westerholm (fp), Jan R Andersson (m), Anders Andersson (kd), Margareta B Kjellin (m), Elina Linna (v), Catharina Bråkenhielm (s), Maria Kornevik Jakobsson (c), Thomas Nihlén (mp), Finn Bengtsson (m), Per Svedberg (s) och Ann Arleklo (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens proposition 2009/10: 118 Ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

I propositionen föreslår regeringen en ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd. Lagförslaget är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att det inte har underställts Lagrådets granskning.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslaget i bilaga 2.

Bakgrund

Den nya tandvårdsreformen trädde i kraft den 1 juli 2008 (prop. 2007/08: 49, bet. 2007/08:SoU9, rskr. 2007/08:145). Statligt tandvårdsstöd lämnas enligt 1 kap. 1 § lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd till vårdgivare för utförd tandvård och består av ett allmänt tandvårdsbidrag och tandvårdsersättning. Det allmänna tandvårdsbidraget utgörs av ett fast årligt belopp medan tandvårdsersättningen är avsedd som ett skydd mot höga kostnader. Tandvårdsersättning lämnas med en viss andel av patientens sammanlagda kostnader för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder som har slutförts under en ersättningsperiod på ett år, i den mån kostnaderna överstiger ett visst fastställt belopp. För varje tandvårdsåtgärd fastställs ett s.k. referenspris som ligger till grund för beräkningen av tandvårdsersättning och som kan tjäna som vägledning för patienten genom att fungera som ett normvärde för vad en behandling kostar.

I lagen om statligt tandvårdsstöd finns övergångsbestämmelser om bl.a. i vilka fall äldre bestämmelser om ersättning ska gälla. När det gäller ärenden som förhandsprövas, bl.a. nästan all protetik för personer som är 65 år eller äldre, kan det gå mycket lång tid från det att ansökan om förhandsprövning kommer in till Försäkringskassan till dess att ersättning betalas ut. I propositionen Statligt tandvårdsstöd (prop. 2007/08:49 s.145) angavs att det var rimligt att äldre bestämmelser om förhandsprövning och ersättning skulle gälla där förhandsprövning hade begärts före lagens ikraftträdande. I punkt 3 stadgas därför att om förhandsprövning har begärts före ikraftträdandet, gäller äldre bestämmelser om förhandsprövning och ersättning för de tandvårdsåtgärder som omfattas av förhandsprövningen. Regeringen delade samtidigt Försäkringskassans uppfattning att det borde stadgas en gräns för hur sent en ansökan om ersättning enligt det äldre regelverket skulle få lämnas in. I punkt 4 i övergångsbestämmelserna

anges således att en förutsättning för att kunna få ersättning enligt äldre bestämmelser är att vårdgivaren inom fyra månader från det att tandvårdsåtgärden slutfördes ansöker om ersättning hos Försäkringskassan.

Inom Regeringskansliet (Socialdepartementet) har promemorian Ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd (Ds 2010:2) utarbetats. Promemorian har remissbehandlats.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd. Ändringen innebär att den s.k. fyramånadersregeln för rätten till ersättning inte längre ska gälla tandvårdsåtgärder som omfattas av en förhandsprövning som har begärts före den 1 juli 2008.

En vårdgivare, som har fått avslag på en begäran om ersättning på grund av att tidsfristen för ansökan enligt fyramånadersregeln inte har iakttagits, kan därmed på nytt ansöka om ersättning för de aktuella tandvårdsåtgärderna. Detta gäller även om det tidigare avslagsbeslutet har överklagats hos allmän förvaltningsdomstol som meddelat ett lagakraftvunnet avgörande.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 september 2010.

Utskottets överväganden

Ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens proposition.

Propositionen

Regeringen föreslår att övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd ändras på så sätt att punkt 4 inte längre gäller tandvårdsåtgärder som omfattas av en förhandsprövning som har begärts före den 1 juli 2008. För tandvårdsåtgärder som har slutförts före den 1 september 2009 får ansökan om ersättning göras fram till den 1 september 2011. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 september 2010.

I punkt 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd stadgas att för tandvårdsåtgärder som omfattas av en förhandsprövning som har begärts före den 1 juli 2008 gäller äldre bestämmelser om förhandsprövning och ersättning. Detta gäller även om behandlingen påbörjas först efter ikraftträdandet. I punkt 4 stadgas vidare att vårdgivaren måste ansöka om ersättning hos Försäkringskassan inom fyra månader från det att tandvårdsåtgärden slutfördes för att kunna få ersättning enligt de äldre bestämmelserna. Enligt äldre bestämmelser och praxis skulle ersättning för tandvårdsåtgärder begäras inom två år. Ansökan om ersättning för tandvårdsåtgärder som omfattades av ett förhandsbesked kunde göras fram till två år efter det att hela behandlingen slutförts.

Av propositionen framgår att det efter ikraftträdandet har visat sig att ett stort antal vårdgivare har begärt ersättning hos Försäkringskassan för sent och därför fått avslag på ansökan. De främsta anledningarna till detta är dels att vårdgivarna inte har uppfattat kravet att ansöka om ersättning inom fyra månader från det att en åtgärd slutförts, dels att de har blandat ihop begreppen behandling och åtgärd och därför har ansökt om ersättning inom fyra månader efter det att hela behandlingen slutförts. I de sistnämnda fallen kan ansökan visserligen ha kommit in i rätt tid när det gäller de senast utförda tandvårdsåtgärderna inom en behandling, men för sent för att kunna få ersättning för de åtgärder som utfördes först.

Enligt allmänna rättsprinciper föreligger en skyldighet för var och en att känna till lagar, förordningar och andra föreskrifter. Övergångsreglerna kan emellertid till viss del uppfattas som otydliga. I propositionen Statligt tandvårdsstöd (prop. 2007/08:49) angavs att tidsgränsen för hur sent en ansökan om ersättning enligt det äldre regelverket skulle få lämnas in borde bestämmas till fyra månader efter det att "tandvårdsbehandlingen"

slutförts (s. 145). Detta kan tolkas som att tidsfristen börjar löpa först när samtliga tandvårdsåtgärder i en behandling har slutförts. Vidare hade informationen från myndighetshåll inför tandvårdsreformens ikraftträdande om just dessa bestämmelser kunnat vara mer tydlig, utförlig och lätt att hitta.

Otydligheten i bestämmelserna har enligt regeringen slagit särskilt hårt mot vårdgivare som utfört ofta mycket kostsamma tandvårdsåtgärder i tron att ersättning skulle betalas ut i enlighet med ett förhandsbesked från Försäkringskassan. Kostnaden för en genomsnittlig protetisk behandling inom högkostnadsskyddet för personer över 65 år har uppskattats till drygt 53 000 kr.

Även mot bakgrund av vad som stadgades i 21 § förordningen (1998:1337) om tandvårdstaxa om att beslut i ett ärende om förhandsprövning i princip är bindande i fråga om rätten till tandvårdsersättning, bör enligt regeringen en ändring av övergångsreglerna övervägas. Det får då anses rimligt att skilja på ersättning för tandvård som hänförs till en begäran om förhandsprövning och ersättning för tandvård som inte är kopplad till en sådan prövning. Övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd bör således ändras på så sätt att fyramånadersregeln i punkt 4 inte längre ska gälla tandvårdsåtgärder som omfattas av en förhandsprövning som begärts före den 1 juli 2008.

Genom att fyramånadersregeln upphävs gäller äldre bestämmelser om bl.a. ersättning för åtgärderna (punkt 3 i övergångsbestämmelserna). Ansökan om ersättning ska således göras inom två år efter det att behandlingen har slutförts. Om behandlingen har slutförts före den 1 september 2008 har två år redan hunnit passera när den nu föreslagna bestämmelsen träder i kraft den 1 september 2010. I övergångsbestämmelserna bör det därför fastställas att för tandvårdsåtgärder som har slutförts före den 1 september 2009 kan ansökan om ersättning göras fram till den 1 september 2011. Slutfördes däremot behandlingen exempelvis den 3 september 2009 gäller i stället äldre bestämmelser om ersättning i enlighet med punkt 3 i nu gällande övergångsbestämmelser, dvs. att ansökan om ersättning ska göras senast den 3 september 2011. Denna lösning innebär enligt regeringen att samtliga vårdgivare har minst ett år på sig från ikraftträdandet att ansöka om ersättning för sådana tandvårdsåtgärder som omfattas av förslaget till ändringar.

Försäkringskassan har beräknat att det under perioden november 2008–september 2009 har meddelats avslag på grund av fyramånadersregeln med sammanlagt drygt 60 miljoner kronor. Detta belopp avser tandvårdsåtgärder som omfattas av en begäran om förhandsprövning som begärts före den 1 juli 2008. De beslut som avslagits med hänvisning till övergångsregeln är inräknade i prognoserna för anslaget 1:4 Tandvårdsförmåner m.m. inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, varför en ändring av övergångsregeln inte påverkar prognosen för eller belastningen på anslaget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar och ställer sig bakom regeringens förslag till ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:45) om statligt tandvårdsstöd. Utskottet ser positivt på att ändringen möjliggör för vårdgivare, som har fått avslag på en begäran om ersättning på grund av att tidsfristen för ansökan enligt fyramånadersregeln inte har iakttagits, på nytt kan ansöka om ersättning för de aktuella tandvårdsåtgärderna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2009/10:118 Ändring av övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd

Härigenom föreskrivs att punkt 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

4. En förutsättning för att kunna få ersättning enligt äldre bestämmelser är att vårdgivaren inom fyra månader från det att tandvårdsåtgärden slutfördes ansöker om ersättning hos Försäkringskassan.

Föreslagen lydelse

4. En förutsättning för att kunna få ersättning enligt äldre bestämmelser är att vårdgivaren inom fyra månader från det att tandvårdsåtgärden slutfördes ansöker om ersättning hos Försäkringskassan. *Detta gäller dock inte tandvårdsåtgärder som omfattas av en förhandsprövning som har begärts före den 1 juli 2008. För tandvårdsåtgärder som har slutförts före den 1 september 2009 får ansökan om ersättning göras hos Försäkringskassan fram till den 1 september 2011.*

Denna lag träder i kraft den 1 september 2010.